

Wymagania edukacyjne z biologii dla uczniów kl. V – VIII opracowane przez nauczyciela biologii mgr Iwonę Kasprzyk

Ocena celująca:

Uczeń w wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności z danego przedmiotu określone programem nauczania, rozumie i właściwie interpretuje posiadane wiadomości, swobodnie posługuje się zdobytymi wiadomościami w praktyce, wykorzystuje posiadane wiadomości i umiejętności do poprawnego rozwiązywania sytuacji problemowych nietypowych, bezbłędnie i szybko podejmuje decyzje, łatwo komunikuje się z innymi, przejawia zdolności organizacyjne, prezentuje szacunek do nauki i pracy, w działaniu sumienny, obowiązkowy, odpowiedzialny, ponadto bierze udział w konkursach przedmiotowych i zajmuje wysokie miejsca.

Ocena bardzo dobra – otrzymuje ją uczeń, który posiada wiadomości i umiejętności określone wymaganiami programu nauczania, rozumie i właściwie interpretuje zdobyte wiadomości, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach, wykorzystuje posiadane wiadomości i umiejętności do poprawnego rozwiązywania sytuacji typowych, poszukuje poprawnych rozwiązań sytuacji trudnych, nie ma trudności w komunikowaniu się z innymi, potrafi pracować w zespole, bierze odpowiedzialność za siebie.

Ocena dobra – uczeń posiada wiadomości i umiejętności określone programem, poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje (wykonuje) samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne, rozumie i przy niewielkiej pomocy nauczyciela potrafi interpretować zdobyte wiadomości, potrafi zastosować wiedzę teoretyczną w praktyce, wykorzystuje nabyte wiadomości i umiejętności do poprawnego rozwiązywania sytuacji typowych, po ukierunkowaniu przez nauczyciela potrafi pracować w sytuacji trudnej, stara się poprawnie komunikować z innymi, potrafi, bez większych trudności organizować pracę własną i zespołu, dzięki swoim wiadomościom rozumie większość materiału.

Ocena dostateczna – uczeń nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania w danej klasie, na poziomie nieprzekraczającym wymagań zawartych w minimum programowym oraz ma braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych programem nauczania, ale braki te potrafi sam uzupełnić, ma trudności w samodzielnym zastosowaniu wiedzy teoretycznej w praktyce, radzi sobie po uzyskaniu pomocy od nauczyciela, rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim poziomie trudności, komunikuje się poprawnie, umie wykorzystać udzielone mu przez nauczyciela wskazówki, czasem ma trudności z organizacją swojej pracy.

Ocena dopuszczająca – uczeń ma braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych programem nauczania, opanował minimum, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego zdobywania wiedzy, rozwiązuje (wykonuje) zadania teoretyczne i praktyczne typowe, o niewielkim stopniu trudności, ma trudności w interpretowaniu wiedzy z zakresu zagadnień ogólnokształcących objętych programem nawet przy pomocy nauczyciela, nie potrafi

samodzielnie podejmować decyzji - zwraca się o pomoc do nauczyciela, ma trudności w komunikowaniu się z otoczeniem – wymaga pomocy ze strony nauczyciela, nie potrafi samodzielnie zorganizować pracy własnej - wymaga pomocy nauczyciela.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla uczniów z SPE.

Wymagania dostosowuje się na podstawie orzeczeń i opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej lub własnej obserwacji nauczyciela. Odbywa się to poprzez indywidualizację metod i form nauczania w zakresie (odpowiednio do poszczególnych uczniów):

- wydłużenia czasu pracy;
- podczas zadań wymagających wyobraźni przestrzennej stosowanie dodatkowych rysunków, opisów;
- stosowanie poleceń naprowadzających, powtarzanie poleceń przekazywanych ustnie, wyczekiwanie;
- motywowanie do pracy;
- stosowanie metody pozytywnego zachęcania; dostrzeganie sukcesów i starań ucznia;
- uwzględnianie trudności językowych i trudności związanych z procesami pamięciowymi w ocenie osiągnięć, szczególnie w nauce języka obcego;
- niewyrywanie do natychmiastowej odpowiedzi, dawanie więcej czasu na zastanowienie się;
- stosowanie pytania naprowadzającego; przeformułowywanie pytania, podawanie dodatkowej instrukcji;
- podawanie dodatkowego objaśnienia;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy;
- dawanie więcej czasu na przyswojenie materiału;
- odpytywanie w okresie dobrej koncentracji uwagi;
- podczas oceniania niezwracanie uwagi na błędy i trudności wynikających z wady wymowy;
- unikanie trudnych pojęć;
- upewnianie się parafrazując wypowiedzi ucznia;
- wymagania w wypowiedzianiu się na określony temat ograniczyć do kilku krótkich, prostych zdań;
- kontrolowanie pracy na lekcji;
- nieprzerywanie zaczętej wypowiedzi ucznia, który traci wątek, denerwuje się;
- w miarę możliwości stosowanie ustnej formy odpytywania niż pisemnej (u uczniów ze wskazaniem na taki typ);
- unikanie trudnych, abstrakcyjnych pojęć;
- unikanie bodźców rozpraszających ucznia.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla uczniów z orzeczeniem o Zespole Aspergera

1. Uczniowie z orzeczeniem o zespole Aspergera realizują tę samą podstawę programową, co ich rówieśnicy. Nauczyciel stosuje te same kryteria oceniania lecz dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia.

2. W przypadku ucznia z zespołem Aspergera nauczyciel skupia się na rozwijaniu sprawności językowych i twórczych. Dostosowuje formy i metody pracy z zastosowaniem następujących ułatwień:

- dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie, wydłużanie czasu na odpowiedź;
- odwoływanie się do znanych sytuacji z życia codziennego;
- formułowanie pytań w formie zadań o prostej konstrukcji powołujących się na ilustrujące przykłady;
- podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień;
- zezwalanie na dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach; przeprowadzanie sprawdzianów pisemnych indywidualnie w wolniejszym tempie lub zastosowanie form testów z lukami;
- eksponowanie w treściach dydaktycznych, tych elementów które kształtują pozytywne cechy osobowości (wrażliwość, współczucie, prawdomówność, uczciwość, pracowitość, sumienność, kulturę osobistą);
- ukierunkowanie aktywności ucznia poprzez stworzenie mu warunków do rozwijania zainteresowań, wzmacniania samooceny, odpowiedzialności za własne zachowania;
- stosowanie systemu nagród;
- prowadzenie zajęć promujących zdrowy styl życia, umożliwiających zapoznanie się z efektywnymi sposobami radzenia sobie ze stresem i w sytuacjach trudnych;
- dostosowanie do indywidualnych potrzeb ucznia miejsca nauki i procesu nauczania;
- eliminowanie bodźców rozpraszających (wzrokowych, słuchowych);
- przedstawianie nowych pojęć lub materiału abstrakcyjnego w sposób możliwie najbardziej konkretny;
- zwracanie się do dziecka bezpośrednio po imieniu, powtarzanie poleceń, sprawdzanie stopnia zrozumienia polecenia, czekanie aż rozpocznie pracę;
- używanie krótkich zdań i podawanie jasnych instrukcji;
- zachęcanie ucznia, by w razie potrzeby prosił o powtórzenie polecenia;
- uwzględnianie deficytów w zakresie rozumienia niedosłownych wypowiedzi, ironii, metafor, słów i wyrażeń wieloznacznych, a także pojęć abstrakcyjnych, wyjaśnianie ich za pomocą obrazów albo przeciwieństw np. przyjaźń – wrogość;
- używanie prostego i jednoznacznego języka, unikanie ironii, dowcipów, przenośni, idiomów;
- w związku z trudnościami w prawidłowym odczytaniu przez ucznia sygnałów pozawerbalnych, każdy wyraz twarzy i gest powinien być poparty informacją słowną;
- wykorzystywanie zainteresowań ucznia;
- wspomaganie rozwoju umiejętności komunikacyjnych (słownictwo, rozumienie);
- wdrażanie i oczekiwanie od ucznia przestrzegania zasad panujących w szkole.

3. Ocena zachowania i postępów w nauce powinna być obiektywna i sprawiedliwa, co zmobilizuje ucznia do efektywnej pracy intelektualnej i praktycznej. Powinna oddzielać obszary, w których trudności wynikają ze specyficznych trudności wynikających z zaburzenia. W ocenie tej należy brać pod uwagę cząstkowe efekty pracy ucznia. Należy okazać uczniowi wsparcie, pomoc i specjalistyczną opiekę.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym

- wyznaczanie większej ilości czasu na zadania wymagające czytania, pisania,
- dzielenie materiału do nauki na mniejsze części,
- pozytywne motywowanie do pracy,
- stopniowanie sytuacji zadaniowych, tak by uczeń mógł odnieść sukces,
- częste powtarzanie nowych treści,
- pomaganie w selekcji materiału do nauki,
- wyznaczanie konkretnych partii materiału do nauki w domu,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- wydawanie krótkich poleceń i upewnianie się czy uczeń właściwie zrozumiał ich treść,
- naprowadzanie ucznia poprzez zadawanie pytań pomocniczych,
- bazowanie na przykładach z życia codziennego,
- ocenianie za wkład pracy w wykonanie zadania, chęci,
- częste chwalenie ucznia indywidualnie i na forum klasy.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia z orzeczeniem o upośledzeniu umysłowym w stopniu lekkim.

Dostosowania dla uczniów z orzeczeniem o upośledzeniu umysłowym w stopniu lekkim odbywa się poprzez:

- stosowanie różnych strategii pomocy uczniowi, które umożliwią zrozumienie zagadnienia, materiału,
- pozostawianie więcej czasu na utrwalenie materiału,
- podawanie poleceń w prostszej formie,
- unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć,
- stosowanie eksperymentów i doświadczeń, które pełnią szczególną rolę w edukacji uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim,
- częste odwoływanie się do konkretnego, przykładu,
- stosowanie metody pokazowej,
- unikanie pytań problemowych,
- częste stosowanie powtórzeń, powracanie do omawianej partii materiału, utrwalanie, – pozostawianie więcej czasu na wykonanie zadania, ćwiczenia,
- umożliwienie pracy uczniowi w indywidualnym tempie,
- stosowanie poleceń słownie – pokazowych, stosowanie powtórzeń instrukcji,
- stosowanie stałego nadzoru pracy w trakcie zajęć,

- motywowanie do dalszych działań poprzez stosowanie wzmocnień, pochwał za podejmowanie wysiłku,
- wzmacnianie procesu uczenia się poprzez stosowanie metod aktywizujących,
- zwracanie uwagi na wkład pracy, aktualne możliwości ucznia, jak i jego ograniczenia,
- wdrażanie uczniów do samodzielności i budowanie wiary we własne możliwości.

Dostosowania wymagań edukacyjnych dla uczniów z afazją

Dostosowania wymagań edukacyjnych dla uczniów z afazją odbywa się poprzez:

- odpowiednie przygotowanie do odpowiedzi ustnej, m.in. uprzedzenie ucznia, że będzie pytany, wydłużanie czasu wypowiedzi, niezwracanie uwagi na błędy artykulacyjne i gramatyczne, w razie trudności rezygnacja z odpowiedzi ustnych na rzecz pisemnych,
- zadawanie pytań pomocniczych,
- formułowanie krótkich, prostych poleceń,
- wydłużenie czasu na wykonanie zadania,
- podchodzenie w trakcie zajęć w celu dodatkowych wyjaśnień,
- bieżące wyjaśnianie trudnych pojęć, upewnianie się, że dziecko dobrze je zrozumiało i jest w stanie używać danego słowa w odpowiednim kontekście,
- dopilnowanie, aby uczeń zapisał najważniejsze pojęcia, wnioski,
- stosowanie dodatkowych środków dydaktycznych np. ilustracje, mapy, wykresy itp.,
- niezmuszanie, ale zachęcanie i motywowanie do udziału w dyskusjach klasowych,
- ocenianie przede wszystkim treści wypowiedzi, a nie formy,
- podkreślanie najważniejszych wiadomości, które uczeń ma przyswoić,
- dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia,
- kontrolowanie zrozumienia przeczytanych/usłyszanych treści.

Dostosowania wymagań edukacyjnych dla uczniów słabosłyszących lub niedosłyszących:

Dostosowania wymagań edukacyjnych dla uczniów słabosłyszących lub niedosłyszących odbywa się poprzez:

- formułowanie krótkich, prostych poleceń,
- wykorzystanie pomocy wizualnych,
- zapewnienie uczniowi dostępu do notatek i materiałów,
- wyraźne artykułowanie poleceń, np. rozmowa twarzą w twarz,
- uczeń ma możliwość wyboru formy sprawdzianu – ustnej lub pisemnej, np. pisemne odpowiedzi zamiast odpowiedzi ustnej,
- dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia, wydłużenie czasu na przetwarzanie informacji słuchowych i przyswojenie treści,
- zapewnienie odpowiedniego wsparcia i bezpieczeństwa,
- umożliwienie korzystania z dostosowanych pomocy i przyrządów,
- ocenianie przede wszystkim opanowania wymaganych wiadomości i umiejętności, z uwzględnieniem indywidualnych możliwości ucznia.

Sposoby oceniania ucznia na lekcjach biologii w klasach V - VIII:

Pisemne sprawdziany, testy :

Obejmują materiał z całego działu z podręcznika. Nauczyciel zapowiada testy z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Jeśli uczeń był nieobecny, ma obowiązek napisać sprawdzian w wyznaczonym terminie (max. w ciągu dwóch tygodni). Wyniki sprawdzianów są szczegółowo omawiane z uczniami na lekcji, a następnie dokument jest przechowywany przez nauczyciela do końca roku szkolnego. Uczeń ma prawo do poprawy oceny niedostatecznej i dopuszczającej. Formę i termin uzgadnia z nauczycielem.

Kartkówki:

Mogą być zapowiedziane lub nie. Obejmują materiał z max. 3 ostatnich lekcji lub z materiału wskazanego przez nauczyciela. Trwają około 15-20 minut.

Odpowiedzi ustne:

Sprawdzają znajomość wiadomości z trzech ostatnich lekcji. Jeśli uczeń był nieobecny dłużej niż tydzień, jest zwolniony z odpowiedzi na pierwszej lekcji po dłuższej nieobecności. To dotyczy także pisania kartkówek i sprawdzianów.

Zadania domowe:

Zadania domowe nie podlegają ocenianiu. Jeśli uczeń jest chętny i chce wykonać zadanie domowe, otrzymuje od nauczyciela informację zwrotną na temat poprawności jego wykonania oraz ewentualne wskazówki do dalszej pracy.

Aktywność:

Uczeń ma obowiązek z zaangażowaniem pracować na lekcji, być skupiony na tematyce zajęć i odpowiednio się zachowywać, nie przeszkadzać innym. Aktywność ucznia na zajęciach również jest oceniana poprzez plusy (5 plusów daje ocenę bardzo dobry z aktywności).

Projekty:

Czasami uczniowie mogą mieć za zadanie wykonanie projektu indywidualnie lub w parach. Ocenie podlega zarówno poprawność językowa, estetyka i staranność wykonania, jak i wkład pracy i zaangażowanie ucznia.

Zeszyt:

Powinny w nim być wszystkie tematy z datami i numerami, notatki z lekcji oraz wklejone materiały otrzymane od nauczyciela.

Konkursy:

Udział w konkursach przedmiotowych promowany jest oceną celującą.

W przypadku przejścia na nauczanie hybrydowe lub zdalne, ocenianie ucznia odbywa się w wyżej wymienionych formach w trybie online np. poprzez przeprowadzenie sprawdzianów, testów, kartkówek na platformach wskazanych przez nauczyciela lub w innej wybranej przez niego formie. W tej sytuacji możliwe są także odpowiedzi ustne poprzez platformę wykorzystywaną do edukacji zdalnej.

Ocena na półrocze i roczna wystawiana jest na podstawie ocen cząstkowych. Istotne jest również zaangażowanie i możliwości ucznia oraz stosunek do przedmiotu i systematyczność.